

CHIRAC, CONTRA LES CORDES, RETIRA EL PROJECTE DEVAQUET

Tombar la llei

Un estudiant aixecà les mans. Ulleses estil Cary Grant. Jaqueta blau fosc. Per damunt del seu cap, alçà una petita pancarta: «Silenci, es mata». Era dimecres passat. Poc després de les dues de la vesprada. A la plaça Denfert-Rochereau de París. Sis quilòmetres més tard, en la plaça de la Nació, la va plegar. Els darrers manifestants començaven a marxar quan ell, en el cap de la manifestació, se'n retirava.

Mig milió d'estudiants, professionals i sindicalistes havien tornat a ocupar el centre de la capital francesa. Dos-cents mil més es manifestaven a la mateixa hora un poc pertot de l'hexàgon. Aquesta vegada per protestar de la mort de Malik Oussekinge a mans dels antiavalots, durant les mobilitzacions estudiantils de la setmana anterior. Una sola pancarta negra obria el seguici: «Plus jamais ça». Mai més.

Molts manifestants caminaven abraçats. Ostensiblement ho feien grups on es combinaven joves magribins i europeus, africans i asiàtics. En moltes caçadores la mà oberta («No toques el meu compa»), de SOS-Racisme. Al davant del tot, dos joves, de colors distints, amb una corona de flors. La llei Devaquet-Monory havia estat retirada dos dies abans. Dos dies després, divendres passat, es dissoldria la Coordinadora Nacional dels Estudiants, assolits ja els seus objectius. Però una mort, la mort d'un algerià de nacionalitat francesa, era un preu caríssim per a la victòria. I els es-

Els estudiants francesos aconseguien dimecres passat la retirada de la polèmica llei de reforma universitària del govern Chirac. La lluita, però, ha costat un mort i ha servit per posar en marxa un nou sentiment de la solidaritat.

Vicent Partal

Després de les mobilitzacions, retirada de la llei.

tudiants no volgueren conformar-se amb la retirada de la llei.

Dilluns vuit, a les tretze hores exactes, les ràdios havien retransmès el

missatge del primer ministre Jacques Chirac que anunciava la retirada de les polèmiques lleis reguladores de l'accés a la universitat. La transmissió havia pillat la Coordinadora reunida a Jussieu. El rumor començà a córrer les files de seients en tota la gran sala d'actes. Finalment, des de la taula, fou confirmat: «¡Monory acaba de retirar el projecte!» Els estudiants saltaren com un moll dels bancs per abraçar-se i aplaudir. Des de les darreres files, però, prengué, com una foguera, un nou crit. Simplemente «¡Pasqua!, ¡Pasqua!, ¡Pasqua!». Evidentment no es tractava d'aclamar Charles Pasqua, el ministre de l'Interior responsabilitzat pels estudiants de les morts de Malik i d'Abdel Ben Yahiva, aquest darrer assassinat per un inspector de policia begut. Aquesta mort havia estat amagada per intentar frenar la còlera dels estudiants, difícilment continguda després del primer assassinat.

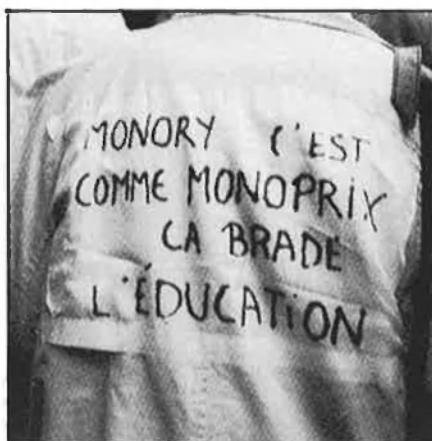
«¡Pasqua!, ¡Pasqua!» ressonant rítmicament a Juisse era una amenaça traduïble així: «Hem tombat la llei, ara anem per tu». Però també era alguna cosa més que això. Observadors polítics i periodistes parlaren de politització d'un moviment fins aleshores zelosament al marge de consignes i ideologies. «Una càrrega brutal de la policia pot acabar amb l'apoliticisme dels més apolítics» sentencià lacònicament *Libération*, un periòdic que, com era d'esperar, s'ha distingit pel seu suport a les mobilitzacions de les darreres setmanes.

Antiracistes, solidaris, alegres i vius

Des de l'inici de les mobilitzacions, fa ara poc més d'un mes, el fantasma del Maig del 68 flotava en l'ambient. Aviat els estudiants s'encarregaren de desmentir-lo a través d'una consigna repetida dia i nit: «68 és vell; 86, millor». Aquests estudiants del 86 és evident que no eren aquells guerrillers de *quartier latin* que feren del *graffitti* el vuitè art. Aquesta vegada les consignes i les declaracions naixien de centenars d'entrevistes a estudiants semianònims, que han omplert diaris i revistes, ràdios i televisions. Els joves «fills de Coluche» (com se'ls ha batejat, en record del pallasso francès, tendre i revoltat, mort enguany en un accident de trànsit i famós després d'haver-se presentat a l'elecció de president de la República) han parlat sense pèls en la llengua, però també sense fer-se els transcendents. I aquestes han estat algunes de les seues respostes més celebrades: «¿Esquerra? La llei Devaquet naix de la reforma socialista de Savary». «Amèrica és la caricatura d'un malalt». «Els russos sembla que han perdut els rellotges». «M'agrada el roc, però no entenc com poden tocar-lo uns idions tan grans com són els ianquis». «La dreta, psicològicament i intel·lectualment, és la brutalitat» «¿Maig del 68? Sí, he vist aquesta pel·lícula». «Els no sabien què volien i perderen. Nosaltres guanyarem». «El racisme és l'expressió filosòfica de la merda».

¿Anarquistes? ¿Petits burgesos fills de papà? Segurament, no ho saben ni ells, malgrat els intents dels partits de l'esquerra francesa per instrumentalitzar la mobilització. En les manifestacions no ha flutat a penes cap bandera de cap color, els punys s'han alçat de la mateixa manera que ho fan als concerts roc i el somriure fou permanent en els rostres fins la mort de Malik. Aquella vesprada els primers manifestants a llançar-se al carrer pintaren una llàgrima blanca en una tela negra i serraren les dents.

Quan, dimecres, s'anuncià la retirada de la llei, els crits es giraren automàticament contra Pasqua i els racistes. ¿Politització? «Lluitar contra el racisme no és fer política» sancionà contundent un dirigent estudiantil, alhora que anunciava la convocatòria d'una gran assemblea antiracista el març proper. Els *copains* de la mà oberta, símbol de l'organització SOS-Racisme, s'han anat estenent durant els dos últims anys en la gran majoria

Després de la llei Devaquet molts miren cap al codi de nacionalitat.

dels liceus francesos i han estat ara la base d'un ampli moviment solidari antiracista que s'ha encavalcat sobre les mobilitzacions estudiantils. Cent un malinians havien estat expulsats de França feia unes setmanes gràcies al nou codi de la nacionalitat aprovat pel govern RPR. Les protestes, àm-

plies però molt diversificades, no havien aconseguit crear el ressò suficient. Les morts de Malik i Yahia, però, foren definitives.

Les conseqüències polítiques del moviment que puga sortir a partir d'ara estan per veure, però aquest ja ha significat un toc d'alerta a la dreta francesa, envalentonada pels avanços del Front Nacional de Le Pen i la constant propaganda contra els immigrants en què han arribat a caure, inclús, en casos excepcionals, els sindicats d'esquerra.

¿França blanca o França multicolor? És impossible prendre el metro a París i que els viatgers del vagó siguen d'un mateix i únic color. Hi ha barris sencers on només es veuen inscripcions en àrab. ¿És bo o dolent això? Els estudiants semblen haver comprès que, siga bo o dolent, acceptar la multiracialitat és infinitament menys perillós que caure en el xovinisme i en el racisme. L'actuació dels CRS antivalots els ho han confirmat. Ara que ha vençut la llei Devaquet, molts d'ells miren al codi de la nacionalitat. ¿Venceran també el racisme?

La llei Devaquet-Monory. L'inici de la batalla

Molts dels estudiants mai no havien marxat rere una pancarta. Els liceus tenien fama de ser cau de despolititzats amants del roc i dels ordinadors personals. Però la llei Devaquet ha demostrat que aquesta imatge era falsa. Polititzats, potser no a la manera clàssica. Però han tombat amb la seua mobilització una llei i han posat contra les cordes el govern conservador francès. Mai Chirac no hagué d'afrontar una crisi semblant.

Els manifestants exigien la retirada de la llei elaborada per Alain Devaquet, ministre d'Universitats, que preveia l'augment de les taxes de matriculació, la introducció de mesures selectives, la desaparició de la interdisciplinarietat universitària, la preponderància dels catedràtics sobre qualsevol altre estament universitari, la vinculació dels departaments a l'empresa privada i una diversificació de centres i títols adreçada a crear competències entre les distintes universitats.

Aquest model d'universitat era acusat pels universitaris amb l'argument que allò que pretén realment és acabar amb el model obert, igualitari i interdisciplinari que s'obrí pas en la universitat francesa després de les mobi-

litzacions de maig del 68. Contra aquest model, actualment en funcionament, la dreta intentava la implantació d'un model universitari a l'americana amb l'existència de centres elitistes, òbviament cars, i de centres normals («degradats», segons la terminologia estudiantil) adreçats a

Manifestació a París.

aquells que no puguem competir econòmicament. La por dels estudiants és que determinades universitats, per no ser instal·lades en els centres industrials, passen a ser una mena d'universitats de segona categoria, amb la possibilitat, fins i tot, que els seus títols tinguin una validesa menor dels que tindrien altres centres.

Contra aquesta pretensió s'alçà ben aviat un moviment que aconseguí el 23 de novembre la convocatòria d'una manifestació de més de 200.000 estudiants en el centre de París. La convocatòria anava signada per la Federació de l'Educació Nacional, encapçalada pel sindicat dels estudiants socialistes i amb el suport dels sindicats d'esquerra. Tot i això, no pot dir-se que el Partit Socialista n'haja estat el beneficiari major. Els estudiants han tingut molta cura a guardar el caràcter independent de les mobilitzacions; a tot i això, s'han convertit en la major demostració de força d'una vaga i difusa esquerra contra la política dretista de Chirac.

El 24 de novembre els estudiants començaven una vaga general indefinida a la qual es sumarien els estudiants d'ensenyament mitjà l'endemà. El 27 de novembre tingueren lloc manifestacions multitudinàries en moltes ciutats franceses, alhora que el moviment semblava estendre's per

Holanda, Alemanya o l'Estat espanyol.

El dia quatre de desembre set-centes mil persones es manifesten contra la llei. És la mobilització més important aconseguida a França des del 1968. Mentrestant, el ministre d'Educació, René Monory, adverteix que hi haurà modificacions al projecte, però que aquest no serà, en cap cas, retirat. Al barri llatí de París es produeixen els primers enfrontaments entre els CRS i els manifestants, que intenten acostar-se al Parlament. L'endemà, en les mobilitzacions en tot l'Estat francès hi haurà deu ferits d'importància i noranta detinguts. Vint policies resultaran ferits també.

El sis de desembre l'estudiant de dret Malik Oussekiné és mort per la policia antiavalots, que l'acorralà en el portal del número 20 del carrer de Monsieur-le-Prince. La mateixa nit

un estudiant àrab és assassinat per un inspector de policia en estat d'embriagosa. El ministre Alain Devaquet dimiteix i al final d'una manifestació pacífica de protesta per la mort de Malik una càrrega dels CRS produeix més de cinquanta ferits i quasi trenta detencions.

El set de desembre la Coordinadora Nacional d'Estudiants i els grans sindicats convoquen una vaga general per al dia 10 i una manifestació a París. L'endemà, Jacques Chirac anuncia la retirada del projecte de llei de Reforma Universitària. Dimecres, mig milió de persones tornaven a omplir el centre de París en protesta per la brutalitat policial, i divendres es dissolia la Coordinadora dels Estudiants. Mentre, s'anunciaven mobilitzacions, l'any vinent, contra el racisme. □

UNA CAPTURA DE FICCIO PER A UN JUDICI REAL

Vanunu, terratrèmol a Israel

Mordechai Vanunu, tècnic israelià que intentà publicar secrets nuclears del seu país a la Gran Bretanya, espera ara a les presons d'Israel, després de ser segrestat pel Mossad, i ser sotmès a uns dels processos judicials més greus dels últims anys.

Conxa Rodríguez (Londres)

Mordechai Vanunu, el tècnic israelià que desvelà els secrets de l'arsenal nuclear del seu país en un diari de Londres, encara un procés judicial que pot costar-li la vida o la llibertat per la resta dels seus dies. La reconstrucció de les darreres hores de Vanunu a Londres no tenen res a envejar als relats de John Le Carré.

Al final, les autoritats israelianes reconegueren haver capturat Vanunu amb la col·laboració del govern de Margaret Thatcher. I ara el tècnic, de 31 anys d'edat, és sotmès a un procés judicial acusat de traïció, espionatge, i col·laboració amb l'enemic, delictes que a l'estat d'Israel constitueixen les agressions més fortes. La sentència pot ser la pena de mort o l'empresonament per la resta de la seva vida. Al darrere, una història d'intrigues, espionatge i conflictes polítics.

La història de Vanunu començà fa deu anys quan entrà a treballar al cen-

tre d'investigació nuclear, Dimona, d'Israel. Durant nou anys, el tècnic nuclear «repassà» les interioritats del centre, i «il·legalment» en fotografia algunes plantes i sales. A l'octubre de l'any passat Mordechai Vanunu deixà Dimona i començà a viatjar arreu del món. Amb el lleuger bagatge, hi duia les fotografies agafades al centre supersecret d'Israel, on, segons ell, es fabriquen bombes nuclears. Una especulació que fa anys plana sobre la premsa internacional però que mai ningú no havia pogut demostrar acuradament. El passat mes de setembre Vanunu arribà a Londres, amb la intenció de vendre a algun diari el relat dels seus nous anys a Dimona. El diari dels diumenges, *The Sunday Times*, refusà tots els intermediaris i tractà directament amb Vanunu, i obri al mateix temps una investigació que confirmés la història que explicava el tècnic. Abans que es publicqués el reportatge, el 5 d'octubre, Vanunu desaparegué, i a poc a poc, s'ha sabut